

Кримінальний процес України. Загальна частина

Пропонований підручник являє собою унікальну працю – фундаментальний системний курс кримінально-процесуального права нового тисячоліття, підготовлений з урахуванням прецедентної практики Європейського суду з прав людини, сучасних законодавчих та інших нормативних актів **станом на 1 лютого 2021 року**.

У підручнику відповідно до програми курсу кримінально-процесуального права України з урахуванням змін до Конституції України 2016 та останніх законодавчих новел подано аналіз сучасного стану кримінально-процесуального законодавства, розглянуто актуальні проблеми кримінально-процесуальної науки.

Значної уваги надано розгляду питань верховенства права та інших принципів кримінального процесу, удосконалення статусу слідчих та детективів, процесуальної форми кримінального провадження, забезпечення недоторканності сфери приватного життя людини, проблем доказового права, провадження слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, застосуванню домашнього арешту, заочного провадження, діяльності суду присяжних, інституту судових дебатів, проблем забезпечення справедливого правосуддя, реабілітації осіб, незаконно притягнутих до кримінальної відповідальності. Внесені пропозиції щодо удосконалення процесуального законодавства та практики його застосування.

Підручник є переможцем XI-го міжвузівського конкурсу «Кращі наукові, навчальні, навчально-методичні та художньо-публіцистичні видання» у номінації «підручники. Розрахований на студентів, магістрантів, слухачів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, що навчаються за спеціальністю «Право», «Міжнародне право» та «Правоохоронна діяльність».

Він буде слухним помічником як тим, хто засвоює ази кримінально-процесуального права, так і тим, хто прагне до поглибленого вивчення кримінального процесу, аспірантам, докторантам, а також практичним працівникам правоохоронних та правозахисних органів, слідчим, детективам, суддям, адвокатам, прокурорам, судовим виконавцям і секретарям, іншим працівникам, які мають справу із застосуванням норм кримінально-процесуального права.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

В. М. Тертишник

Кримінальний
ПРОЦЕС УКРАЇНИ

Загальна частина

Підручник

9-те видання

ІЄ ПРАВОВА
ЄДНІСТЬ
РЕДАКЦІЯ
ЮРИДИЧНИХ
ВИДАНЬ

КИЇВ • АЛЕРТА • 2021

УДК 343.13(477)(075)

Т 35

Затверджено

*Міністерством освіти і науки України (лист №14/18.2-115).
Новітнє видання на основі змін в Конституції України 2016 року
та змін і доповнень КПК України станом на 1 лютого 2021 року.*

Рецензенти:

Шемчученко Ю. С. – академік НАН України, доктор юридичних наук, професор, директор Інституту держави і права НАН України;

Корнієнко М. В. – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, лауреат державної премії України в галузі науки і техніки.

Тертишник В. М.

Т 35 Кримінальний процес України. Загальна частина : підручник. 9-те вид., доповн. і перероб. Київ: Алерта, 2021. 458 с.

ISBN 978-617-566-669-2

Пропонований підручник являє собою унікальну працю – фундаментальний системний курс кримінально-процесуального права нового тисячоліття, підготовлений з урахуванням прецедентної практики Європейського суду з прав людини, сучасних законодавчих та інших нормативних актів станом на 1 лютого 2021 року.

У підручнику відповідно до Програми курсу кримінально-процесуального права України з урахуванням змін до Конституції України 2016 та останніх законодавчих новел подано аналіз сучасного стану кримінально-процесуального законодавства, розглянуто актуальні проблеми кримінально-процесуальної науки.

Значної уваги надано розгляду питань верховенства права та інших принципів кримінального процесу, удосконалення статусу слідчих та детективів, процесуальної форми кримінального провадження, забезпечення недоторканності сфери приватного життя людини, проблем доказового права, провадження слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, застосуванню домашнього арешту, заочного провадження, діяльності суду присяжних, інституту судових дебатів, проблем забезпечення справедливого правосуддя, реабілітації осіб, незаконно притягнутих до кримінальної відповідальності. Внесені пропозиції щодо удосконалення процесуального законодавства та практики його застосування.

Підручник є переможцем XI-го міжвузівського конкурсу «Кращі наукові, навчальні, навчально-методичні та художньо-публіцистичні видання» у номінації «підручники. Розрахований на студентів, магістрантів, слухачів і курсантів вищих юридичних навчальних закладів, що навчаються за спеціальністю «Право», «Міжнародне право» та «Правоохоронна діяльність». Він буде слушним помічником як тим, хто засвоє ази кримінально-процесуального права, так і тим, хто прагне до поглибленого вивчення кримінального процесу, аспірантам, докторантам, а також практичним працівникам правоохоронних та правозахисних органів, слідчим, детективам, суддям, адвокатам, прокурорам, судовим виконавцям і секретарям, іншим працівникам, які мають справу із застосуванням норм кримінально-процесуального права.

УДК 343.13(477)(075)

ISBN 978-617-566-669-2

© Тертишник В. М. , 2021,

© Видавництво «Алерта», 2021

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

ГЛАВА 1.

ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

§ 1. Поняття кримінального процесу	7
§ 2. Кримінально-процесуальне право: поняття, структура, джерела, чинність у просторі та часі.....	16
§ 3. Процесуальна форма та процесуальні гарантії.....	26
§ 4. Моральні засади кримінального процесу	35
§ 5. Стадії кримінального процесу	39
§ 6. Процесуальні строки, судові витрати та мова судочинства	51
§ 7. Наука і навчальна дисципліна кримінально-процесуального права	54
§ 8. Співвідношення кримінально-процесуального права з іншими галузями права і юридичними дисциплінами	60
<i>Нормативні акти</i>	63
<i>Література</i>	65

ГЛАВА 2.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

§ 1. Особливості судочинства в Київській Русі.....	67
§ 2. Особливості судочинства в період Російської імперії та в козацьку добу.....	72
§ 3. Суд присяжних і мировий суд: суть ідеї, історичний досвід та актуальні проблеми сьогодення.....	83
§ 4. Кримінальний процес за радянських часів.....	87
§ 5. Кримінально-процесуальне право України періоду розбудови правової держави	90
<i>Нормативні акти</i>	95
<i>Література</i>	96

ГЛАВА 3.**ЗАСАДИ І ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

§ 1. Поняття, значення і система засад та принципів кримінального процесу.....	99
§ 2. Верховенство права, воля і законність у кримінальному процесі.....	108
§ 3. Забезпечення недоторканності сфери приватного життя та житла людини, таємниці спілкування (листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції)	116
§ 4. Захист честі, гідності та ділової репутації особи	125
§ 5. Презумпція невинуватості обвинуваченого та реабілітація незаконно обвинувачених.....	129
§ 6. Забезпечення права на захист	137
§ 7. Сутність і зміст інших принципів кримінального процесу	142
<i>Нормативні акти</i>	163
<i>Література</i>	165

ГЛАВА 4.**УЧАСНИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

§ 1. Поняття й система учасників кримінального процесу.....	168
§ 2. Особи, які ведуть кримінально-процесуальне провадження.....	170
§ 2.1. Слідчий, керівник слідчого підрозділу, оперативні підрозділи та дізнавачі.....	170
§ 2.2. Прокурор.....	183
§ 2.3. Слідчий суддя.....	188
§ 2.4. Суд.....	191
§ 3. Особи, які мають та відстоюють у кримінальному процесі свої інтереси	202
§ 3.1. Потерпілий, цивільний позивач та цивільний відповідач....	202
§ 3.2. Підозрюваний, обвинувачений (підсудний), засуджений та виправданий	221
§ 4. Учасники процесу, які відстоюють інтереси інших осіб	231
§ 4.1. Захисник у кримінальному процесі.....	231
§ 4.2. Представники потерпілого, цивільного позивача та інших учасників процесу	250
§ 5. Особи, які сприяють кримінальному процесу і здійсненню правосуддя	253
§ 5.1 Свідок.....	253

§ 5.2 Експерт і спеціаліст	261
§ 5.3. Інші учасники кримінального провадження	268
§ 6. Забезпечення безпеки учасників кримінального процесу	274
<i>Нормативні акти</i>	280
<i>Література</i>	282

**ГЛАВА 5.
ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ
В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

§ 1. Предмет та межі доказування	286
§ 2. Поняття і класифікація доказів. Належність до справи, допустимість та достовірність доказів.....	298
§ 3. Види доказів та їх особливості	310
§ 4. Процес доказування	327
<i>Нормативні акти</i>	334
<i>Література</i>	336

**ГЛАВА 6.
ФІКСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ**

§ 1. Фіксування кримінального провадження: сенс, засоби та форми	339
§ 2. Процесуальні документи: види, зміст, структура і логіка.....	344
§ 3. Мова і стиль процесуальних документів	358
<i>Нормативні акти</i>	365
<i>Література</i>	365

**ГЛАВА 7.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА,
ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ
В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

§ 1. Верховенство права та гарантії захисту прав і свобод людини в кримінальному процесі.....	368
§ 2. Компенсація моральної шкоди в кримінальному процесі.....	375
§ 3. Захист права власності. Цивільний позов та засоби його забезпечення	381
§ 4. Відшкодування (компенсація) шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю	387
<i>Нормативні акти</i>	397
<i>Література</i>	399

ГЛАВА 8.
ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ

§ 1. Поняття, види і загальні підстави застосування заходів забезпечення кримінального провадження.....	402
§ 2. Запобіжні заходи: поняття, система, характеристика та підстави і умови застосування.....	413
§ 3. Застава.....	420
§ 4. Домашній арешт.....	423
§ 5. Затримання особи	429
§ 6. Тримання під вартою (арешт).....	437
<i>Нормативні акти</i>	450
<i>Література</i>	451

Навчальне видання

В. М. Тертишник

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Підручник

9-те видання

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка
Обкладинка

О. В. Діордійчук
Д. М. Алексєєв
Д. М. Алексєєв

Підписано до друку 01.02.2021 р. Формат 60 x 84 ¹/₁₆.
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Умовн.-друк. арк. 26,62.

Видавництво «Алерта»

04210, м. Київ, а/с 112.

Тел.: (044) 223-15-25, 223-15-30; (099) 607-97-62.

E-mail: alerta.pravovaednist@gmail.com, веб-сайт: www.alerta.kiev.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 788 від 29.01.2002

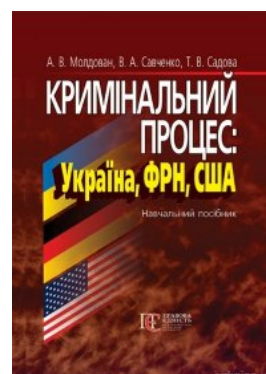
Книги, які можуть вас зацікавити

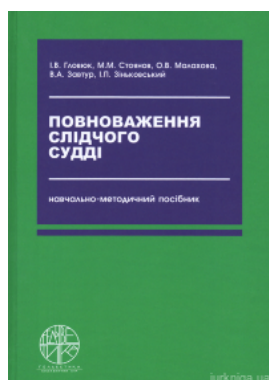
Науково-практичний
коментар
Кримінального
процесуального
кодексу України.
Видання 18-те

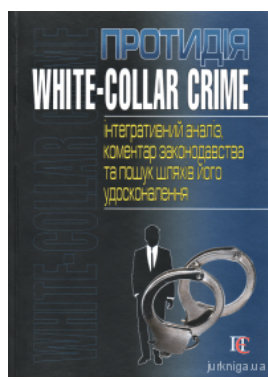
Кодекс України про
адміністративні
правопорушення

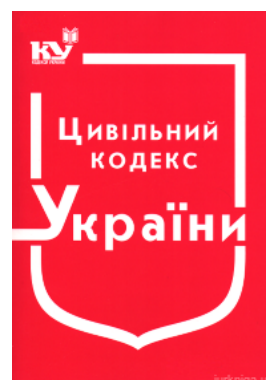
Кримінальний процес:
Україна, ФРН, США

Повноваження слідчого
судді

Протидія white-collar
crime (інтегративний
аналіз, коментар
законодавства та
пошук шляхів його
удосконалення)

Цивільний Кодекс
України

Перейти до галузі права
Кримінальное право и процесс

[Перейти на сайт →](#)